

Geneza wybuchu II wojny światowej – wrzesień 1939 r.

AUTOR PREZENTACJI: DR HAB. MARCIN KRUSZYŃSKI, PROF. LAW

Adolf Hitler w drugiej połowie lat 30.

- 1935 r.: Adolf Hitler przywrócił w Niemczech powszechną służbę wojskową;
- marzec 1936 r.: Niemcy zajęły zdemilitaryzowaną Nadrenię;
- 12 marca 1938 r.: wkroczenie do Austrii (tzw. Anschluss);
- 29-30 września 1938 r.: konferencja monachijska i rozbiór Czechosłowacji;
- 15 marca 1939 r.: wkroczenie Wehrmachtu do Czechosłowacji i utworzenie Protektoratu Czech i Moraw.

Polska w przededniu II wojny światowej

- październik 1938 r.: Joachim von Ribbentrop przedstawił ambasadorowi polskiemu w Berlinie Józefowi Lipskiemu propozycję „ostatecznego uregulowania” kwestii spornych; Polska miała się zgodzić na włączenie do Niemiec Wolnego Miasta Gdańska, a także na przeprowadzenie eksterytorialnej autostrady przez województwo pomorskie do Prus Wschodnich;
- 5 maja 1939 r.: polski minister spraw zagranicznych Józef Beck, przemawiając w sejmie, odrzucił niemieckie żądania; mówił m.in. „Jest jedna tylko rzecz w życiu ludzi, narodów i państw, która jest bezcenna. Tą rzeczą jest honor”;
- 31 marca 1939 r.: w brytyjskim parlamencie Neville Chamberlain zagwarantował Polsce pomoc w razie agresji niemieckiej.

Pakt Ribbentrop – Mołotow, 23 sierpnia 1939 r.

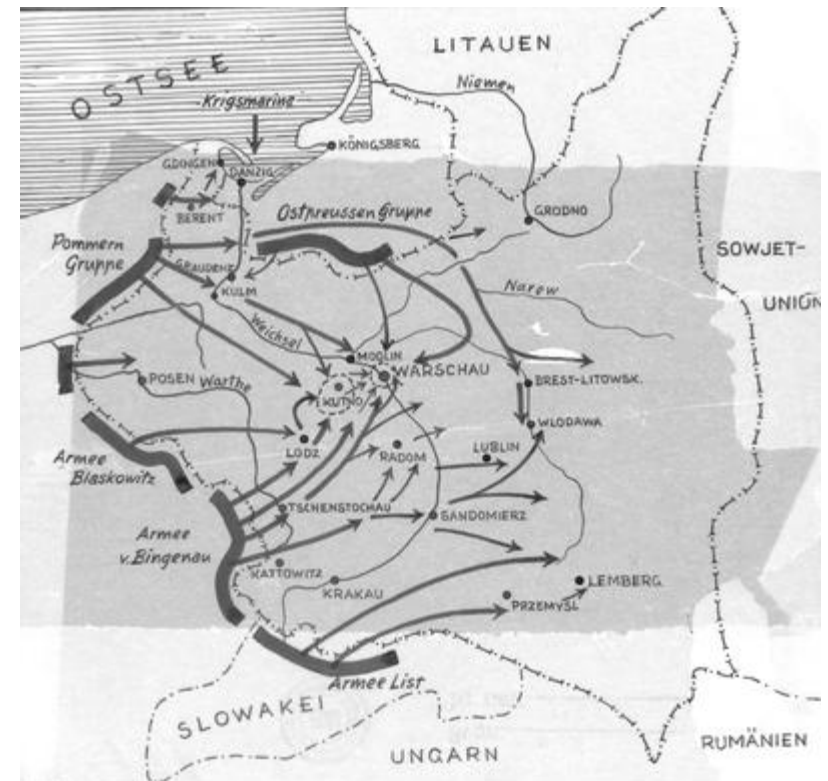
- układ radziecko – niemiecki z tajnym protokołem:
 - ziemie polskie zostały podzielone między oba państwa, linia graniczna miała przebiegać wzdłuż linii rzek: Narew, Wisła, San;
 - w podobny sposób określono strefy wpływów na terenie państw bałtyckich, Finlandii i Rumunii.

Początek...

- niemiecki plan wojny z Polską (kryptonim „Fall Weiss”) zakładał uderzenie metodą „kleszczy” przez dwie grupy armii – „Północ” i „Południe”; pierwsza z nich miała wkroczyć od strony Pomorza Zachodniego i Prus Wschodnich, druga z rejonu Dolnego Śląska;
- o godz. 4.45, 1 września 1939 r., niemiecki pancernik Schleswig-Holstein rozpoczął ostrzał polskiej placówki wojskowej na Westerplatte;
- podczas wojny w Polsce, Niemcy po raz pierwszy zastosowali taktykę walki, określaną jako wojna błyskawiczna (Blitzkrieg). Polegała ona na rezygnacji z ataku na całej linii frontu i przeprowadzeniu zmasowanych uderzeń formacji pancernych w wybranych miejscach;
- 1-3 września 1939: wojna graniczna.

Kierunki natarcia armii niemieckiej na Polskę we wrześniu 1939 r.

Kampania wrześniowa...

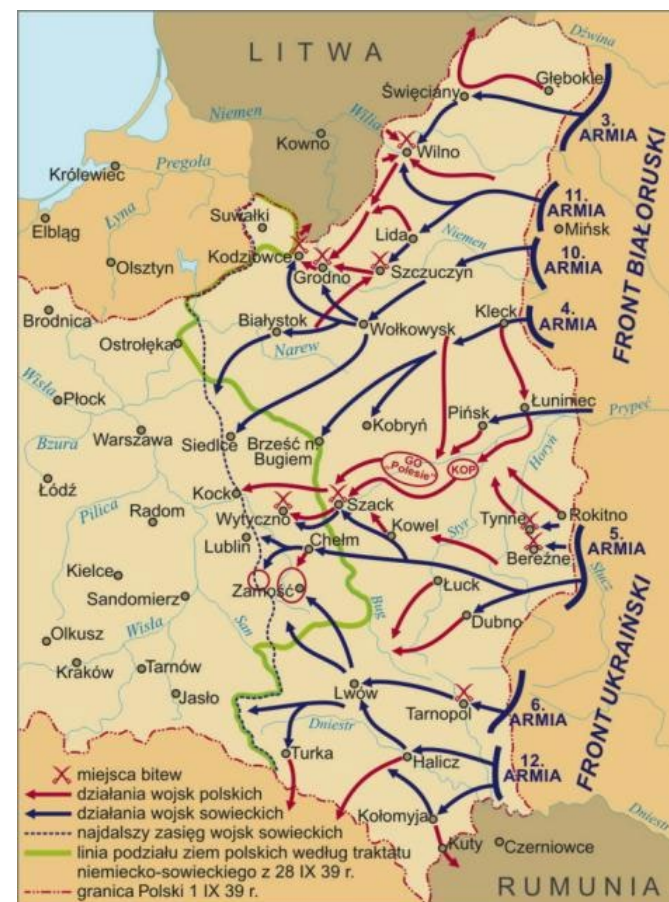
- 8 września 1939 r. wojska niemieckie dotarły pod Warszawę;
- próba armii „Poznań” przebiccia się do stolicy: bitwa nad Bzurą;
- bitwa nad Bzurą: największe starcie kampanii wrześniowej, zginęło 15 tys. żołnierzy polskich, a 100 tys. dostało się do niewoli;
- 13 września 1939 r. Naczelnny Wódz Edward Rydz – Śmigły zarządził wycofanie sił polskich na obszar Galicji Wschodniej przy granicy z Rumunią;
- 17-20 września 1939 r.: bitwa w rejonie Tomaszowa Lubelskiego. Armie „Kraków” i „Lublin” pod dowództwem gen. Tadeusza Piskora próbowały odpiierać ataki Niemców, bezskutecznie.

Kampania wrześniowa...

17 września 1939 r.

- w nocy z 16 na 17 września 1939 r. na tereny wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej, na mocy układu Ribbentrop – Mołotow, wkroczyły oddziały Armii Czerwonej.

Ostatnie dni...

- 17 września 1939 r. władze polskie udały się do Rumunii; prezydent Ignacy Mościcki, korzystając z uprawnień konstytucyjnych, wyznaczył na następcę Władysława Raczkiewicza (byłego marszałka sejmu); 30 września 1939 r. premierem został Władysław Sikorski. Obaj politycy przebywali we Francji;
- 28 września 1939 r. poddała się Warszawa;
- jeszcze 5 października 1939 r. ostatnie walki z Niemcami prowadziła Samodzielna Grupa Operacyjna „Polesie” – bitwa pod Kockiem;

Lotnictwo podczas kampanii wrześniowej...

- w drugiej połowie 1939 r. polskie lotnictwo dysponowało dokładnie 1181 pilotami, 497 obserwatorami i 219 strzelcami pokładowymi;

- w pierwszej linii znajdowało się 404 samoloty:

 - 158 szt. – samoloty myśliwskie: 128 szt. P.11, 30 szt. P.7

 - 114 szt. – samoloty bombowo - rozpoznawcze P.23 Karaś

 - 36 szt. – samoloty średnie bombowe P.37 Łoś

 - 84 szt. – samoloty obserwacyjne: 35 szt. RWD 14 Czapla, 49 szt. R XIII

 - 12 szt. – wodnosamoloty Morskiego Dywizjonu Lotniczego: 10 szt. R XIII, 2 szt. R VII;

- do tego posiadano jeszcze samoloty pomocnicze:

 - 12 szt. – samolotów transportowych Fokker F VII/3m

 - 94 szt. – samoloty łącznikowe RWD 8

 - 32 szt. – inne samoloty łącznikowe;

- w trakcie walk utracono ponad 330 maszyn ze stanu wyjściowego pierwszoliniowych eskadr bojowych.

Chwała bohaterom...

